

Zavezanci za ljudsko delo, ki imajo tovarno vozilo ali tovarno motorno vozilo, morajo priti na poziv oblasti na delo s sposobnim vozilom in porabno vprežno živino. Od navadnega vozila se računa ena dnina za tri delavske dneve, od tovarnega motornega vozila pa za šest dni.

Zavezanec, pozvan na delo, mora prinesiti s seboj potrebno hrano in orodje, ki ga prebivalstvo vobče uporablja, to je lopato, motiko, kramp, sekiro in slično. Oni zavezanci, ki izvršujejo obveznost z vozilom, morajo prinesiti s seboj tudi krmo za vprežno živino, odnošen bencin in mazilo za motorno vozilo. V nasprotnem primeru se odziv na delo ne računa za izpolnitev obveznosti.

Gradnja in vzdrževanje javnih nedržavnih cest z ljudskim delom se vrši praviloma dvakrat na leto, po možnosti tedaj, ko je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli, to je v mesecu marcu in novembru, drugače pa le, če je promet prekinjen zaradi elementarnih neizgod.

Vsako leto do dne 25. februarja mora zakoniti zavezanec prijaviti pristojni občinski upravi, da li hoče svojo obveznost za nedržavne ceste odslužiti ali odkupiti, ako ima pravico do odkupa. Cestna obveznost, pretvorjena v denar, se mora plačati najdalje do 1. oktobra vsakega leta.

Odmera delovne obveznosti in odkupnine.

Obvezno ljudsko delo, odnosno odkupnina zanj se odreja v enem letu praviloma največ za tri enote pri banovinskih cestah in za tri enote pri občinskih cestah. Za odmero delovne obveznosti, odnosno odkupnine se računa na enoto pri osebah, ki plačujejo neposrednega davka

do Din	dni dela
" 200	1
" 500	2
" 900	3
" 1.400	4
" 2.000	5
" 2.700	6
" 3.500	7
" 4.400	8
" 5.400	9
" 6.600	10
" 8.000	11
" 10.000	12

pri osebah, ki plačujejo nad 10.000 Din neposrednega davka, pa za vsakih nadaljnjih 3000 Din po en dan več dela.

Občinske uprave so dolžne sestaviti, odnosno dopolniti najdalje do 31. januarja vsakega leta seznamke zavezancev za ljudsko delo, in sicer ločeno za osebe, ki delajo same ali po namestniku, z navadnim ali motornim vozilom, ter ločeno za osebe, ki plačujejo svojo obveznost v denarju. Seznamki morajo biti se stavljeni v trojnih enakih izvodih in sicer ločeno za banovinske in ločeno za občinske ceste. Seznamke o obvezni odkupnini državnih, banovinskih in občinskih uslužbencev se stavljaajo pristojni uradi.

Pobiranje odkupnine za ljudsko delo.

Odkupnino za banovinske ceste pobirajo pristojne davčne uprave, odkupnino za delo na občinskih cestah pa odmerjajo in pobirajo občinske uprave v lastnem področju. Odkupnino državnih, banovinskih in občinskih uslužbencev pobirajo izplačujoče blagajne ter pošiljajo 50 odstotkov nabranih zneskov upravi občine, na čije ozemlje so pobrani, 50 odst. pa banski upravi. Za odmero odkupnine se jemlje kot enota povprečna dnina navadnega delavca v znesku 20 Din, ki pa jo ban lahko ob izpremenjenih razmerah na delovnem trgu primerno zviša ali zniža.

Zavezanci, ki niso odkupili svoje obveznosti ali ki niso prišli na delo, odnosno poslali sposobnega namestnika, se privedejo na delo prisilno ter se vrhu tega kaznujejo z zapori 7 dni. Enako se kaznujejo zavezanci, ki nočejo delati po odredbi nadzornega organa. Izterjavo in kazen izreka na predlog cestne uprave obče upravno oblastno I. stopnje.

Obveznosti za leto 1930.

Za leto 1930 se uporabi ljudsko delo v treh enotah za banovinske in v treh enotah za občinske ceste. Seznam zavezancev je sestavljen v roku 14 dni po razglasitvi pravilnika v »Službenem listu«. Do označenega roka morajo zavezanci prijaviti pristojnim občinskim upravam, da li hočejo svojo obveznost odslužiti ali odkupiti. Ako bi se ljudsko delo ne moglo izvesti v polnem obsegu do konca leta 1930, se nadaljuje v letu 1931.

S pravilnikom na osnovi zakona o cestah odrejeni kuluk se bo samoposebi pretvoril v nov splošni banovinski cestni davek v obliki

doklade na neposredne davke. Svojo obveznost z dejanskim delom bo vršilo le primeroma majhno število zavezancev. Način našega kmetijskega gospodarstva je takšen, da hode redkokateri kmeti mogel 12, 18 ali celo 24 dni v letu živovati za kuluk. Moral se bo torej odkupiti. Pri kmetu, ki plačuje n. pr. 510 Din neposrednega davka, bo znašala odkupnina po tem pravilniku 360 Din. Slično je tudi z delavcem, malim obrtnikom in uslužbencem. V Sloveniji je, kakor se računa, nekako 300 tisoč zavezancev za osebno delo, kar znaša po najnižji osnovi 6 dni 1 milijon 800.000 dni osebne dela; če se jih odkupi polovica zavezancev, znaša to 18 milijonov.

*

Vprašanja in odgovori.

I. R. v S.

Ali pivovarne uporabljajo naš ječmen ali kateri drugi? In če bi se ta ječmen, ki ga pivovarne uporabljajo, dal pri nas pridelovati? Odgovor.

Vaše vprašanje kaže, da ste zelo dober in previdaren gospodar. Med tem, ko naš kmet ne more prodati svojih pridelkov, je pa res, da pivovarne ječmen za pivo uvažajo iz drugih držav. Ta ječmen za pivo je sicer posebne vrste ali vsejedno bi pri nas uspeval ravnotako kakor sedanjí ječmen uspeva. Ministrstvo kmetijstva je že tudi sklicalo sestanek, kjer bodo sestavljena in nato objavljena navodila za sejanje takega ječmena.

F. H. v D. R.

Vprašujete, kako je treba delati s shranjevanjem žuželk, da bi si napravili zbirko.

Stopite v domačo šolo, kjer boste gotovo našli že take zbirke, da se boste poučili, kako se to napravi.

M. A. R.

Vaše vprašanje glede Kristusove podobe je tako, da sami vidite, kako nastopajo agenti, kako si izmišljajo najbolj neumne stvari, da samo da bi svoje podobe prodali. V takih rečeh opozorite domačega dušnega pastirja, da bo ljudi opozoril pred takimi agenti. Povenom vam tudi to, da agenti ne smejo po hišah prodajati. Če vas agenti nadlegujejo, jih resno zavrnite in če ne dajo miru, pa jih naznačite orožništvu.

Januš Golec:

Guzaj.

Kako hitro mu je minil popoldne ob čebljanju žene, ki je bila moževa zaupnica in ena od taistih, ki ne uprašajo: ali pelje pot naravnost po cesti, ali za ovinki, ali navkreber ali navzdol. Glavno jej je bil zaslužek tudi od sumljivih ljudi, da so le plačali v gotovini in boljše nego oni, ki životarijo od žuljavih rok. Še z dobro večerjo mu je postregla in ga lepo povabila v štibele, ki bo odslej njegov, kedarkoli in ob katerikoli uri se bo vrnil.

In zopet je spal trdno, mirno in dolgo v zimsko jutro. Še le pri zajutruku mu je razkladal Drobne, kaj je slišal in kaj nakupil. V trgu že znajo, da je pobegnil iz zapora, vendar vse z žandarmerijo vreč je uverjeno, da se je odpejil z železnico v Dalmacijo — sploh na jug, od-

4 koder ga bo ponesla ladja v Ameriko, kjer ne izprašujejo, kaj je komu prisodila celjska porota. Mnogo šentjurčanov je bilo pri porotni obravnavi. Ti so že bili po razsodbi uverjeni o njegovih nedolžnosti, sedaj so uprav veseli, da se mu je posrečil pobeg brez poboja kaknega paznika — da, celo brez vsakega najmanjšega nasilja. On je prepričan, da niso bili orožniki niti pri njegovih starših, ker se jim ne mudi v trdni veri, da je ubral kot bivši žandar pot preko morja, kjer veljata le delo ter zaslužek in ne preteklost. Nakupil mu je blaga za par oblek, katere je pustil umeriti po svoji velikosti, sta vendar približno enake postave. Kakor je naročil sam, bo obleka lovskega prikoja, zelo pogostoma se menjajoči logarji ter lovski pazniki raznih graščin so večkratna prikazen po teh krajih, kjer je srečanje s puško preko rame nekaj vsakdanjega. Puško in revolver mu posodi on, nekaj boljšega dobi le v Celju in za take posebnosti je še časa dovolj.

Guzaj je imel do preobleke v lovca in gozdarskega paznika časa dovolj, da je hodil in se

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, uradce, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10 602

Telefon interurb. št. 2115

J. R. v A.

V mali sodček vina mi je padel sršen in v njem poginil. Ali je sedaj vino pokvarjeno, ker je sršen strupen?

Odgovor.

Sršen ima sicer strup, ki pri piku povzroči oteklino. Drugače pa ni tako strupen, da bi se po njem vino zastrupilo. Poznamo ljudi, ki bi imela poguma dovolj, izpiti kozarec vina s sršenom vred.

F. O. v O.

Kupil sem sto litrov vina za domačo uporabo. Plačati pa sem moral 250 Din od litra trošarine. Ali je to prav? Ali ni to za kmeta pretežko breme?

Odgovor.

Financar vam je pravilno zaračunal: za drčavo 50 par, za banovino 1 Din in za občino 1 Din. Tudi je po zakonu, da morate za domačo uporabo plačati trošarino. Da je to breme za kmeta, je res. Kmetška zveza je na zadnjem obnem zboru tudi sklenila od vlade zahtevati opustitev trošarine na vino, ki ga kmet kupi od kmeta za domačo uporabo. Če bo uspelo, se ne ve.

J. M. v S. g.

Kakšna toplota je pozimi potrebna za rejo kuncev, ali smejo biti na prostem?

Odgovor.

Zadovoljiv odgovor na Vaše vprašanje bi bil preobširen. Najbolje se podučite o vsem potrebnem iz knjižice »Reja domačih zajcev«, ki se dobi v knjigarni sv. Cirila v Mariboru in stane 10 Din.

A. F. v L.

Moji 5 mesecev stari prešiči slabo rastejo. Pri enem, ki sem ga zaklal, sem našel polno glist, kako naj odpravim gliste pri prešičih?

Odgovor.

Domača sredstva za odpravo glist pri prašičih so: kisló mleko, s'ro'ka, kisló zelje, redkev, želod, divji kostanj, česnova voda in kumarce. Pokladajte par dni navedeno, dajte pa prav malo druge hrane. Močnejša sredstva predpiše živinozdravnik.

J. Č. v P.

Moje svinje po vsaki jedi močno kašljajo, kar jih ovira v rasti. Prosim za nasvet!

Odgovor.

Če je kašlju kriv prehlad, preneha v toplém hlevu v nekaj tednih sam ob sebi. Dolgo trajajoč kašelj je pa opasen, ker je največkrat

krat predhodnik jetike ali celo svinjske kuge. Kašljajoče svinje je najbolje spraviti kar kmalu iz hleva, opitati in zaklati, ker če se bolezzen razvije, ni pomoči.

M. J. v V.

Ali bodo državne trsnice v Mariboru in Kapeli oddajale trsnice in po kaki ceni?

Odgovor.

Na telefonično vprašanje so odgovorili iz vinarske šole, da je sedaj že vsa zaloga trsnic rezervirana in ne sprejemajo več naročil. Trsnica v Kapeli je samostojna in je treba vprašati direktno.

Red in snaga v stanovanju.

Red naj vlada v celi hiši. Prestiljaj in prezračuj postelje, da se ne zaredijo bolhe, stenice ali celo še drugi mrčes, ki jemlje počitka potrebnemu sladko spanje. Pometaj dnevno tla z mokro metlo, umivaj jih vsaki teden z vročim lugom, da zatreš zalego te nadležne goljuzi. Vsega usmiljenja vredni so ljudje in posebno otroci, ki trpijo vsled nesnažnosti gospodinje ter nosijo na svojem od mrčesa opikanem telesu od nesnage poštrkano obleko, katero so si nadejali novo in je ne odložijo prej, ko pade kot cunja sama s telesa. Vse to je verna slika nesnažne in nemarne gospodinje.

Morda bo kdo ugovarjal, da ne morejo biti vsi in vse kakor iz škatljice, ker je marsičemu kriva revščina. — Drage bralke! Ta pa ne drži. Voda, ki je glavni pripomoček snage, ne stane niti ficka in je le volje in pridna roka potrebna, da se nesnaga odstrani. Videla sem starega berača brez strehe in svojcev, ki je redno opral svojo edino srajco pri potoku. Ta revež, ki je prosjačil od hiše do hiše, je imel pač čut za snago tudi v svoji revščini. Poznam pa žalibog tudi gospodinjo, ki ima polne kleti pijače in polne žitnice, pa se

hujše boji vode kakor — peklenšček križa.

Red in snaga pri živini.

Sedaj pa še nekaj! Poglejmo živino, katera neki boljše uspeva: ali ona, ki stoji ob obilni dobri krmi do kolena v brozgi in se reva nima kam vleči na suho, ali druga, ki počiva na suhem ter zadovoljno prežvekuje svoj odmerjeni delež. In prešič, ki je toliko razupit kot nesnažna žival! Ali se redi v mokrem, nesnažnem hlevu in žre slastno iz zanemarjenega skisanega korita? Kaj pa kokoške, ki spijo v umazanem prostoru poln mrčesa? Mršave se obirajo in otresavajo svojih mučiteljev, nobenega veselja nimajo za iskanje hrane in pravega teka ni najti pri njih. In posledice: Jajc. ne neso, zredijo se tudi ne. Torej nima gospodinja od njih prav nobenega dobička.

Red in snaga sta torej nekaj tako važnega, da se ne smeta pogrešati v prav nobenem gospodarstvu. Brez njih ni domačnosti, ni zadovoljstva, ni veselja in ne prikupljivosti. Snaga in red pomagata v prvi vrsti varčevati ter sta koristna zdravju in imetju. Marsikatera gospodinja bo rekla: No, to, kar sem danes brala, se pa mene ne tiče! Mi pa pravimo: Hvala Bogu, da se tebe ne tiče! Želimo samo, da bi vse gospodinje lahko tako rekle.

Tančična pečenka.

Sveža svinjska riba se razreže na 1 do 2 pedi dolge kose, na vsako stran teh kosov pa položimo po par zrn čelga popra, na male koščke raztrgani lorberjev list, po en tanki kolešček limone, ter potrosimo s ščepom razdrobljenega timijana. Vsak kos mesa povijemo od vseh strani v tančico (rečico). Predno damo meso peč, ga solimo.

Madeži.

Petrolej odstranimo bodisi iz obleke, lesa ali kjerkoli zelo enostavno z milom in mrzlo vodo. Ne uporabljaj pa tople vode, ker se potem petrolej le maže in ga zelo težko izmijemo.

Vsak mesec Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

razgledoval po dnevu po okolici, katero mu je bil razkazal Drobne kar z zamahljajji z roko. Na novem domu je imel priliko, da je spoznal sosede ter tujce, ki so se oglašali pri Drobnetu in popivali ter kvartali večkrat pozno v noč.

Ko je bil lovec s krivcem za klobukom, s torbo ob strani in s puško preko rame, se je upal v Loko pri Žusmu, na Prevorje, Planino, Zagorje in celo v Podčetrtku ob Sotli je že bil. Govoril je narečno slovenščino s prostaki, se zabaval z na pol gospodo v gladki nemščini in kmalu je bil dobrodošla osebnost v vseh krajih, ktere je gledal z vrha Košence od Drobnetu. Mešetarjem je plačeval po krčmah, steklarji v Loki so ga poznali, da ne drži z gospodo in rudarji v železokopu pri Devici Mariji na Pesku med Podčetrtkom in Olimjem so prisegali nanj kot gospoda, ki ima odprto srce ter žep tudi za onega, ki ruje kot krt pod zemljo, a ne zasluži toliko, da bi preživel sebe z družino vred. Kočarji so kar strmeli vanj, kadar jim je razkladal kot — graščinski nameščenec, da je lov prav za prav

prost. Srna in zajec sta danes tu, jutri tam in lastnik jima je Bog in oni, ki se sreča z njima z dobro pomerjeno puško. Graščina ima zemlje, da ne ve kam z njo. Zakaj ne dati revežem vsaj nekaj od preobilice. Dračje je itak prosto po graščinskih šumah, zakaj bi ne bilo tudi listje in bukovje, ki prepireva od starosti, veter ga podira in trohni v nepreglednih množinah ne le po nedostopnih grabah ter kotanjah, ampak tudi ob lepo pristopnih potih, stezah in kolovozih.

O čemur je Guzajev Francuh sanjal pri prvem pogledu s Košanskega grebena, to je tudi postal v kratkem času: čislán od nadute gospodske nemškutarije, ker je z njo nemškutaril; ljubljeneec vseh tlačenih ter potrebnih, ker je potrjeval svoj nauk o enakopravnosti, pravičnosti ter vsaj delnem izenačenju premoženja s plačevanjem po zakonitih in tudi dobro obiskanih javnih gostilnah ob glavnih cestah. Ljudje so bili veseli ter navdušeni, ako se jim je ponudila prilika, da so se sestali z graščinskim gospodom, ki je govoril na glas, o čemur so razmišljali oni

Madeže od oljnate barve pa očistimo s terpentinom. Čisto krpo napojimo s terpentinom ter drgnemo s to krpo madež tako dolgo, da je vsa barva izginila. Če je obleka tudi sicer potrebna pranja, se morejo najpoprej odstraniti vsi madeži od oljnate barve, nato šele jo operemo kakor običajno.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 17. januarja 1931 so pripeljali špeharji na 102 vozeh 307 komadov zaklanih svinj, kmetje 12 voz krompirja, 6 sena, 4 otave in 2 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 24 D, špeh 14 do 18, krompir 0.75 do 1.50, seno 85 do 95, otava 80 do 85, slama 55 do 60. Pšenica 2, ječmen 1.75, oves 1.50, koruza 1.50 do 1.75, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50 do 5, proso 2.50, fižol 2 do 2.50. Kokoš 30 do 45, piščanci 35 do 75, raca 30 do 40, gos 80, puran 60 do 140. Čebula 2.50, česen 14, jabolka 3.50 do 8, suhe slive 10 do 12, mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, jajca 1.15 do 1.75, med 12 do 20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 16. januarja 1931 je bilo pripeljanih 121 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad 120 do 180 Din, 3—4 mesece stari 280 do 300 Din, 5—7 mesecev stari 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto 900 do 1000 Din, 1 kg žive teže 8 do 10 Din, 1 kg mrtve teže 12 do 13 D. Prodanih je bilo 48 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je 12 konj, 12 bikov, 105 volov, 284 krav in 13 telet, skupaj 426 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 13. t. m. so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8 do Din, poldebili voli od 6.50 do 7.50 Din, plemenski voli 5.50 do 6 Din, biki za klanje 6.50 do 7.50 Din, klavne krave debele 6 do 7 Din, plemenske krave 5.50 do 6.25 Din, krave za klobasarje 2.75 do 3.25 Din, molzne krave 5.50 do 5.75 Din, breje krave 5.50 do 5.75 Din, mlada živina 8 do 9 Din, teleta 7 do 9 Din. Prodanih je bilo 210 komadov, od teh za izvoz v Italijo 40 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 18 do 20 Din, II. vrste 16 do 18 D, meso od bikov, krav in velic 10 do 14 Din, teleče meso I. vrste 22 do 35 Din, II. vrste 16 do 20 Din, svinjsko meso sveže od 14 do 26 Din.

*

Cenjenim naročnikom!

Vse naročnike, ki še za leto 1931 niso plačali nič naročnine, prosimo, da jo do konca januarja vsaj deloma poravnajo. Položnice smo že v decembru poslali vsem naročnikom. Dne 3. febr. še dobijo vsi naročniki list, dne 10. februarja pa se bo list tistim, ki do takrat ne bodo nič plačali, ustavil.

Kdor sedaj nima denarja, naj nam vsaj piše dopisnico, da še potrpiamo za naročnino do Velike noči.

Na naročnino pa čakamo samo pri dosedajšnjih naročnikih, pri drugih ne.

Mnogokrat se zgodi n. pr., da je lani bil naročnik mož Jožef Kovač, letos pa nam pošlje denar njegova žena Jerica Kovač. Ker mi v upravnistvu seveda ne najdemo naročnice Jere Kovač in ker nismo vsegavedni, nam tudi ni znano, da je Jera Kovač žena Jožefa Kovača, zato jo napišemo kot novo naročnico in ji začnemo pošiljati naš list. Tako seveda prideta v hišo naenkrat dva lista, eden na moža, drugi na ženo in ples se začne. Mož misli, da ga je hotela žena izpodrinuti in mu zrasti čez glavo, ter ženin list gleda postrani. Ako v kako hišo pomotoma prihajata dva lista, naj se na tisti list, ki prihaja pomotoma, napiše: **Nazaj, dobivam dva in se da zopet na pošto.** Ali pa se nas obvesti z dopisnico o pomoti, da pomoto takoj popravimo.

Sploh se nas naj takoj opozori na vsako pomoto, ki bi nastala, ker drugače se pomota ne bo odpravila.

Uprava »Slov. Gospodarja«.

Najmočnejša vodna sila. Učitelj je vprašal Janezka: »Katera je najmočnejša vodna sila?« — Pričakoval je seveda, da bo Janezek imenoval ta ali oni slap. Pa je Janezek tole odgovoril: »Najmočnejša vodna sila so solze moje matere. Kadar se joče, ji moj oče vse naredi, kar hoče!«

Malo dekletce se je peljalo z materjo, suhotno ženo, v vlaku. Na postaji pa vstopi v voz silno debela ženska in se vsede nasproti. Dekletce je debelo žensko nekaj časa gledalo, nato pa reče materi: »Mama, ali je to vse ena sama gospa?«

Učitelj. »Fric, kaj je tvoj oče po poklicu?« — Fric molči. — Učitelj: »Ti me morda nisi razumel; vedel bi rad, kaj tvoj oče dela?« — Fric: »Moj oče vedno to dela, kar mu mati zaukaže.«

Gospod profesor je sedel pri pisalni mizi ter delal. V sobo planeta sinčka Mirko in Pepček. Profesor se obrne in zarentači: »Kaj hočeta zopet, pustita me v miru!« — »Samo lahko noč sva ti prišla voščiti«, pravi Lirko. — Profesor: »Že dobro, že dobro, a sedaj nimam časa, pridita jutri zjutraj.«

Romanje v Marjino Celje. Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru obvešča slavno občinstvo, da se letos vrši romanje v Marjino Celje v Avstriji dne 28. junija. Stroški znašajo z izletom na Dunaj kakor lansko leto 550 Din, ki se lahko v obrokih plačajo od dne 15. maja. Da ne bo nepotrebnih težkoč, javlja odbor vsem, ki se nameravajo udeležiti romanja z izletom, da se na poznejše priglasitve ne bo moglo ozirati. Torej odločite in priglasite se takoj cen-

le na tihem, jim stiskal roko, jih tikal in zahteval od njih, da so mu tudi oni pobratimi.

Mešetarji iz košanske okolice, steklarji iz Loke pri Žusmu, rudarji iz Olimja ter bajtarji po onih siromašnih hribih so bili kmalu organizacija, katero je družil pod Guzajevo vodilno besedo skupen cilj: boj proti krivicam, ki se go-dijo že toliko in toliko let revežem, ki so obsojeni od roda do roda na najtežje ročno delo. In ta organizacija revežev ter tovarniških in rudniških tlačanov se je širila, ker je romala od trpina do trpina ne potom pisane, ampak žive besede vsakega, ki je imel kedaj priliko osebnega stika z gosposkim »bogom«, ki pomaga kot spreten lovec ter miren gozdar pri vseh graščinah od Žusma do Brežic. Guzaj je metal pridno iskredanes tu, jutri tam, tleti je začelo samo in do plamtečega navdušenja so pripomogli že s prisego zavezani najbolj zanesljivi somišljeniki.

Marca in aprila meseca po Guzajevi skoro stalni naselitvi na Košanci, ko so pričeli takovečji sejmi na: Planini, v Št. Jurju, Šmarju, v

Lembergu, pri Sv. Filipu na Selah in drugod, so se raznesle med imovitejše gruntarje vesti, da je bil oropan živinskega izkupička sedaj ta kmet, pa zopet oni nemški ali laški prekupec. Kmečki oderuhi so zakopavali svoj denar na skrivnem pod zemljo na najbolj prikritih krajih, ker doma pod zglavjem ni bil varen pred nočnimi tolovaji. Neznani ulomilci so postajali tako drzni, da so v noči pri gospodarjevi prisiljeni navzočnosti zaklali svinjo, mu pustili drobovino v spomin in zginili bogznaj kam. Kakor s svinjami, je bilo seve tudi z drugo živino ter s kurami. O vseh teh ropih ob enem na več raznih krajih so tožili le bogatejši sloji, revež se je na tihem muzal, saj je jemal tolovaj tamkaj, kjer je bilo denarja ter blaga ne le za sproti, ampak tudi za bogat prihranek. Okrivljeni so bili napadov na sejmarje, kmečke kurnike, svinjake in hleve ubogi Hrvati iz Zagorja, ki bi naj bili že od nekdaž uzmoviči, ako kaj zmanjka Štajercu bolj blizu meje. O Guzaju in o klice poganjajočih njegovih boliševiških naukih ni sanjal tedaj

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

tralnemu odboru prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru!

Sv. Jurij v Slov. gor. Na občnem zboru tukajšnjega društva »Edinost« smo sprejeli mesto starih pravil enotna pravila Prosvetne zveze; sedaj pa jim dajmo življenja! In tudi bomo, če celo fantje rečejo tako, mora držati. Pa je res škoda, da bi se mladost gubila brez prida, ko je v Prosvetnem društvu prilika, da se tokopije do božjih virov izobrazbe, značajnosti in veselja. — V nedeljo dne 8. februarja ho po daljšem času zopet društvena prireditev s Krekovo igro »Tri sestre«.

Jarenina. Da ugotovi ponovnim željam občinstva, se je Katoliško prosvetno društvo v Jarenini odločilo spraviti na oder kako veseloigro. V ta namen si je izbralo izredno šaljivo burko »Teta na konju«, ki jo vprizori v nedeljo dne 25. t. m. popoldne po blagoslovu v Društvenem domu. S to burko bo gotovo ustrezno vsemu smehu in zabavi željnemu občinstvu. Ne zamudite te ugodne prilike! Ne bo Vam žal!

Sv. Rupert v Slov. gor. Brašno društvo pri Sv. Rupertu v Slov. gor. ima svoj redni občni zbor z običajnim sporedom v nedeljo dne 1. februarja, popoldne takoj po večernicah v prostorih stare šole. Domači pevski zbor bo zapel par pesmi. Člane in nečlane obojega spola uljudno vabi odbor.

Sv. Vid pri Ptuj. Prosvetno društvo v Sv. Vidu pri Ptuj naznanja, da bo v nedeljo dne 25. t. m. v našem Slomškovem domu gostovalo Prosvetno društvo iz St. Janža in priredilo lepo in znano igro »Mlinar in njegova hči«. Da se поближе spoznamo in postanemo večji prijatelji, vsi najlepše povabljeni na to prireditev. — Prosvetno društvo vabi vse poštene mladeniče cele fare, da se gotovo vpišejo v fantovski odsek, ki je že začel s pevskimi vajami, ki so vsako nedeljo popoldne po večernici v Slomškovem domu. Do sedaj šteje pevski zbor 36 članov. Kje ste še drugi? Na svidenje!

St. Vid pri Ptuj. Na Novo leto je bila v Slomškovem domu lepa prireditev, ki jo je posetila polna dvorana ljudstva. Prosvetno društvo je priredilo lepo božično igro »Na betlehemskih tleh«. Pevci so prelepo zapeli Dolinarjev venček narodnih pesmi. Prireditev se je na Sv. Tri kralje ponovila. Prosvetna knjižnica si je letos nabavila več sto no-

vih knjig, ki jih stari in mladi čitajo z veseljem. Naj dobi dobra knjiga vhod v vsako našo hišo. — Prosvetno društvo St. Vid obžaluje smrt svojega prvega predsednika Josipa Mlakarja, ki je predsedoval društvu od ustanovitve do svoje izselitve v Spod. Porčič pri Sv. Lenartu. Bil je izboren, priden prosvetni delavec, ki je veliko žrtvoval za društvo. Pri zidavi Slomškovega doma je bil on najbolj vnet. Naj temu vzornemu možu nebesa poplačajo, kar mu mi ne moremo. Zanj se bo služila sv. maša, h kateri so povabljeni vsi člani Prosvetnega društva. Večni pokoj pokojnemu, žalostni družini pa naše najiskrenejše sožalje!

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 25. m. ob 7. uri zvečer bo v Društvenem domu zelo zanimivo skiptično predavanje. Vstopnina popolnoma prostovoljna. Slična predavanja so vzbudila veliko zanimanja. Zato si je nabavilo naše društvo svoj skiptikon in se bodo večkrat vršila predavanja. Posežite jih prido, ker beseda, ki jo ponazori še lepa slika, več zaleže in več koristi.

Gornja Ponikva. France: »Zakaj pa ponkovski fantje in dekleta vedno in vedno govorijo o 25. januarju? Opazam že tudi, da pevci in pevke, kakor tudi tamburaši prikrivajo nekakšno skrivnost.« — Tomaž: »Ali ne veš? Ali nisi že zadnjič bral v »Slov. Gospodarju«, da priredi prosvetno društvo »Slomšek« bogat srečolov? Ali še nisi srečal Katriče, kako je prinašala lepih dobrot? Pomisli: lepe boksaste čevlje, pa jih dobiš za en sam dinar; veliko kosov blaga za obleke, samo za en dinar; zajci uhati samo en dinar, putke samo en dinar, masne klobase, komad samo en dinar, razni stroji tudi samo en dinar. In tako je 500 teh komadov. Napravili bodo v šoli, ker je tam bolj toplo. In veš, moj ljubi France, tam bodo zapeli fantje in dekleta pod vodstvom gospoda učitelja in tudi tamburaši bodo nastopili.« — France: »Res je danes trda za dinarje, pa nekaj bom tudi jaz žrtvoval, mogoče pa le nekaj dobim. Pravijo, da bodo kupili iz dobička nove knjige za knjižnico prosvetnega društva. To se meni prav pametno zdi, zato bom šel, pa še druge bom povabil.«

Pišec. Igralci našega Prosvetnega društva so na dan Sv. Treh kraljev priredili igro »Miklova Zala«. Skoro vsi igralci so svoje vloge

rešili izvrstno, čeprav smo se vadili samo 11 dni. Pred igro je imel pozdravni govor naš vrli režiser dijak Petančič Davorin. Vsa predstava je mnogobrojnemu občinstvu ugajala. Pišečani se zavedajo moči in rasti našega društva, saj pa so tudi skoro vsi vrli fantje in dekleta člani našega društva.

*

Goljufija z zlatom.

Pred nekako dvema leti se je pojavil v najboljših krogih v Buenos Aires v Argentini v južni Ameriki ruski inženir in poznavalec rud, ki je postal kmalu obče priljubljen. Vse je privoščilo možu srečo, ko se je podal za nekaj časa v Bolivijo, da bi odkril tamkaj zlata polja. Sreča se mu je nasmehnila in kmalu po njegovem odhodu se je raznesla po Buenos Aires govornica: Rus je odkril zlato vsebujoče pokrajine, katere je kupil prav poceni od bolivijske vlade. Ker so Rusu primanjkovala denarna sredstva za zadostno izrabo zlatih polj, je bilo čisto nekaj samoočelne umevnega, da se je odločil za prodajo enega dela, da se bo lotil z izkupiškomo pridobivanja zlata. Hitro so se začele zanimati za njegovo posest ameriške rudniške družbe Odposlale so inženirje na Rusova zlata polja in so pustile prinesiti v La Paz poskuse s tamšnjim kamenjem, koliko pač vsebuje zlata. Pri poskušnjah so ugotovili, da je v kamenju iz Rusovih zlatih polj na tono 300 gramov čistega zlata; med tem ko se izplača pridobivanje zlata že pri 10 gramih.

Nato je kupila velika ameriška družba od Rusa bajno bogato posest za 3 milijone dolarjev.

Nekateri strokovnjaki, ki so obiskali že veliko zlatih rudnikov na svetu, so takoj sumili, da gre v tem slučaju za debelo goljufijo. Kamenje se jim je zdelo preveč praviljično bogato na čistem zlatu.

Več glede pridobivanja zlata strokovno izvežbanih mož se je podalo v Rusovo obljubljeno deželo. Vzeli so tamkaj kamenje, katerega so hoteli glede

Ste naročeni na list NEDELJA?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Se danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškovega trga 20.

nihče, najmanj pa oblast z žandarmerijo vred. Ti kraji so bili tako daleč proč od kulture in od prometa, da niso prišli niti prav v poštev obcestni ropi in nočne tatvine brez ubojev. Vsak izropani ali okradeni je bil vesel, da je ušel z življenjem in je tožil svoje nesrečo Bogu, oblast se je ganila pred dobrimi petdesetimi leti, ako je kedo pobil kakega gospoda, ne pa le oskubel sejmarja ali kmečkega škrtljavca. Še nekaj let bi bilo zatonilo za božjo »gnado«, da bi ne bili zavohali Guzajeve sledi, da ni pokazal on sam oblasti s Kajnovim činom, da so ropi in tatvine od St. Jurja do hrvaške meje delo njegove maščevalne roke radi krivične obsodbe.

Guzaj — Kaj.

Uspehi, stroga tajnost in popolna prikritost je Guzaja tako osmelila, da se je že upal v raznih preoblekah v najbolj prometne kraje in tako pod noč celo v trg St. Jur. Po boljših gostilnah je nemškutaril, po zakotnih beznicah je zavijal v šentjurskem narčju, plačeval več nego

je zapil, kakor se spodobi za boljše oblečenega človeka in kedo bi ga naj bil osumil, da je prikladal ravno on v te kraje obcestne rope ter tatvine denarja in blaga.

Že prvo leto precejšnjega procvita njegovega osvetnega dela bi mu bila njegova drznost skoro usodepolna.

Na dan farnega patrona sv. Jurja 24. aprila je tudi v St. Jurju živahen sejm. In baš ta dan je bil ves trg po koncu, ker je bilo toliko domačih in tujih živinskih kupcev ter prodajalcev okradenih pri belem dnevu na sejmišču, po krčmah, trgovinah in celo v cerkvi pri natlačeno obiskani sejmski sv. maši. Vse se je hudovalo nad Hrvati, ki nimajo kaj vzeti doma, pa hajdi preko Sotle v štajerski žep. Žandarji so tekali okrog, povpraševali, zapisovali, a vsakdo zaslišani se je zadiral nad njimi: »Gromska strela, če bi znal in bi ga bil videl, kedo mi je segel v žep, bi ga že bil sam prijel in z njim obračunal po sejmarso s palico ali pa z nožem s krvavim križem preko dlani tatinske roke!«